

Vaccination mot covid-19

Syfte och ansvar

Riktlinjen anger de medicinska förutsättningarna för vaccination mot covid-19 i Kalmar län och riktar sig till verksamheter som utför sådan vaccination. Riktlinjen utgår från Folkhälsomyndighetens vid var tid gällande rekommendationer om vaccination mot covid-19.

Smittskyddsläkaren i Kalmar län ansvarar för riktlinjen. Regionen ansvarar för att medicinsk expertis finns tillgänglig för rådgivning vid individuella medicinska frågeställningar i samband med vaccination.

Aktuell information om genomförandet av säsongens vaccinationer, såsom vaccinationsstart, tillgängliga vacciner och leveransläge, publiceras separat i gemensam säsongsinformation för vaccination mot influensa och covid-19.

Berörda vårdgivare och verksamheter ansvarar för att vaccinationerna genomförs i enlighet med denna riktlinje och för att det finns de lokala rutiner som behövs för ett säkert och ändamålsenligt genomförande.

Berörd verksamhet

Riktlinjen gäller för berörda verksamheter inom Region Kalmar län, kommunal hälso- och sjukvård och omsorg samt privata vårdgivare som utför vaccination mot covid-19 eller ansvarar för vaccinhantering i samband med vaccinationsinsatsen.

Grupper som rekommenderas vaccination

Folkhälsomyndigheten rekommenderar en dos vaccin mot covid-19 årligen, företrädesvis på hösten, till nedanstående grupper.

Åldersgränser i rekommendationen avser den ålder som uppnås under innevarande kalenderår. En rekommendation för vuxna gäller från 18-årsdagen.

- personer som är **75 år och äldre**
- personer som är **65 år och äldre och har dagliga omsorgsinsatser i hemmet**, till exempel via hemtjänst, eller bor på särskilt boende. Personer som enbart har hjälp med matleveranser eller städning omfattas inte.
- personer som är **50–74 år och har någon av följande underliggande sjukdomar eller tillstånd** som ökar risken för svår covid-19:
 - hjärt- och kärlsjukdom inklusive stroke (hypertoni som enda diagnos ingår inte)
 - kronisk lungsjukdom såsom KOL eller svår instabil astma
 - diabetes mellitus typ 1 eller 2
 - leversvikt
 - njursvikt
 - nedsatt immunförsvar på grund av läkemedelsbehandling eller immunhämmande sjukdom eller tillstånd, till exempel blodcancersjukdom eller Downs syndrom
 - sjukdom eller tillstånd som leder till nedsatt lungfunktion eller försämrad hostkraft och sekretstagnation, till exempel neuromuskulär sjukdom, flerfunktionsnedsättning eller obesitas med BMI 40 eller högre
- personer som är **18–49 år och har nedsatt immunförsvar** på grund av läkemedelsbehandling eller immunhämmande sjukdom eller tillstånd, till exempel blodcancersjukdom, njursvikt eller Downs syndrom. Graviditet omfattas inte.

Regional tillämpning

I Region Kalmar län omfattas även personer 65 år och äldre på korttidsboende och LSS-boende av rekommendationen. Med dagliga omsorgsinsatser avses regionalt även dagliga insatser enligt LSS.

Individuell bedömning

Personer som inte omfattas av rekommendationerna ovan men har en svår grundsjukdom eller ett tillstånd som medför ökad risk för svår covid-19 rekommenderas vaccination oavsett ålder. Exempel på sådana tillstånd är svår lungsjukdom eller uttalad skörhet på grund av omfattande samsjuklighet eller flerfunktionsnedsättning. Läkarbedömning kan behövas för att identifiera dessa personer.

Barn

Barn under 18 år rekommenderas vaccination mot covid-19 vid ökad risk för allvarlig sjukdom efter individuell läkarbedömning och med läkarordination. Bedömning och ordination görs via barnkliniken.

Se [Svenska Barnläkarföreningens rekommendation](#) samt avsnittet Vaccination av barn och ungdomar på [Vägledning och fördjupad information om vaccination mot covid-19](#).

Vaccination utanför rekommendationerna

Personer som inte omfattas av Folkhälsomyndighetens rekommendationer kan vaccineras mot covid-19 efter **individuell läkarordination**.

För dessa personer gäller att:

- vaccination kräver individuell läkarordination
- vaccination kan ske vid en enhet där vaccin finns tillgängligt
- personer som omfattas av Folkhälsomyndighetens rekommendationer ska prioriteras vid begränsad vaccintillgång.

Kostnad

- Personer som omfattas av Folkhälsomyndighetens rekommendationer om vaccination mot covid-19 vaccineras kostnadsfritt.
- Vaccination är även kostnadsfri om läkare efter individuell bedömning bedömer att en person med nedsatt immunförsvar har behov av vaccination utöver vad som omfattas av Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Detsamma gäller anhöriga till personer med allvarlig immunbrist när behandlande läkare bedömer att det finns medicinsk indikation för vaccination.
- Personer som vaccineras utanför rekommendationerna och där sådan medicinsk indikation inte föreligger betalar full kostnad enligt gällande avgift (besöksavgift + vaccinkostnad).

Graviditet och amning

Gravida omfattas inte av någon generell rekommendation om vaccination mot covid-19. Vaccination kan dock ges under hela graviditeten om det finns individuell medicinsk indikation. Vaccination mot covid-19 kan ges under amning.

Antikoagulantibehandling

Vaccin mot covid-19 ska alltid administreras intramuskulärt. Antikoagulantibehandling utgör inte hinder för vaccination. Vid vaccination ska hänsyn tas till ökad blödningsrisk.

Se [Vaccination vid behandling med antikoagulantia - För vårdgivare Region Kalmar län](#).

Vacciner

- Vaccin mot covid-19 finns som mRNA-vaccin och proteinbaserade vaccin. Det är inte nödvändigt att använda samma typ av vaccin vid varje vaccinationstillfälle.
- Vilka vaccin och vaccinprodukter som används under aktuell säsong framgår av säsongsinformationen.

Dosering

- Personer som omfattas av Folkhälsomyndighetens rekommendationer rekommenderas en dos vaccin mot covid-19 per år, företrädesvis inför höst- och vintersäsongen.
- För personer som inte tidigare vaccinerats mot covid-19 omfattar primärvaccination en dos vaccin, förutsatt att personen inte har nedsatt immunförsvar. Val av vaccin görs utifrån ålder och aktuella rekommendationer.
- Personer med immunbrist eller immunhämmande behandling kan efter individuell läkarbedömning ordinerar ytterligare doser utöver den årliga dosen.

Personer med nedsatt immunförsvar

- De flesta personer med nedsatt immunförsvar på grund av sjukdom eller behandling omfattas av rekommendationen om årlig vaccination mot covid-19.
- Personer med allvarlig immunbrist kan behöva ytterligare vaccindoser. Behov av ytterligare doser och tidpunkt för vaccination bedöms individuellt av behandlande läkare med hänsyn till graden av immunnedsättning och eventuell immunhämmande behandling.
- I enstaka fall kan behandlande läkare bedöma att det finns medicinsk indikation för vaccination även av anhöriga till personer med allvarlig immunbrist.
- För vägledning om vaccination enligt särskilt schema, se Folkhälsomyndighetens information om covid-19-vaccination till personer med nedsatt immunförsvar.

Kontraindikationer

- Känd allvarlig överkänslighet mot den aktiva substansen eller något annat innehållsämne i vaccinet utgör kontraindikation mot vaccination med det aktuella vaccinet.
- Vid tidigare allvarlig allergisk reaktion eller överkänslighetsreaktion i samband med vaccination, se avsnitt Överkänslighetsreaktioner.

Kombination med andra vaccin

- Vaccin mot covid-19 kan ges samtidigt med andra vaccin, inklusive vaccin mot influensa och pneumokocker.
- Samtidig administrering av flera vaccin kan medföra ökade lokala reaktioner och feber. Vid samtidig vaccination ska en individuell bedömning göras av konsekvenserna av en ökad biverkningsbörda, särskilt hos sköra personer.
- Vid samtidig administrering av injicerbara vaccin ska olika injektionsställen användas.

Ordination

- Sjuksköterska med behörighet enligt 9 § HSLF-FS 2018:43 får ordinerar vaccination mot covid-19 i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer om vaccination mot covid-19.
- Vaccination av personer som inte omfattas av Folkhälsomyndighetens rekommendationer kräver individuell läkarordination.

Ordination enligt generellt direktiv

- Sjuksköterska som saknar behörighet att självständigt ordinera vaccin mot covid-19 kan administrera vaccin efter individuell läkarordination eller enligt generellt direktiv om läkemedelsbehandling. Generella direktiv ska utfärdas och tillämpas i enlighet med gällande föreskrifter och vårdgivarens rutiner.
- Generella direktiv omfattar vaccination enligt Folkhälsomyndighetens vid var tid gällande rekommendationer. Vaccination av personer som inte omfattas av rekommendationerna kräver individuell läkarordination.

Dokumentation

- Genomförd vaccination ska dokumenteras i MittVaccin enligt gällande dokumentationsrutin.
- Alla vaccinationer mot covid-19 ska rapporteras till Nationella vaccinationsregistret (NVR). Rapportering till NVR sker automatiskt från MittVaccin.

Överkänslighetsreaktioner

Vid vaccination ska det finnas beredskap för att förebygga och behandla överkänslighetsreaktioner enligt **SOSFS 1999:26**.

För stöd vid behandling av en allvarlig överkänslighetsreaktion finns följande regionala stöddokument:

- [Anafylaxi flödesschema](#)
- [Förenklad anafylaxibehandling](#) för verksamheter där det inte finns möjlighet att sätta PVK, nebulisera eller ge syrgas.

Tidigare allvarlig reaktion i samband med vaccination

Vid misstänkt anafylaxi eller annan allvarlig överkänslighetsreaktion efter tidigare dos vaccin mot covid-19 ska medicinsk bedömning göras innan ytterligare dos ges. Vid behov görs allergologisk bedömning.

Känd överkänslighet mot innehållsämne

- Person med känd allvarlig överkänslighet mot den aktiva substansen eller något annat innehållsämne i vaccinet ska inte vaccineras med det aktuella vaccinet.

Biverkningar

Dokumentation av biverkning

Misstänkt biverkning ska dokumenteras i patientjournalen. Vid en biverkning som kan ha betydelse för fortsatt vaccination ska ställning tas till om ytterligare doser kan ges.

Biverkningsrapportering

Misstänkta biverkningar av vaccin mot covid-19 ska rapporteras till Läkemedelsverket enligt gällande regler för biverkningsrapportering. Rapportering ska ske även om det inte är fastställt

att det finns ett orsakssamband mellan vaccinet och den misstänkta biverkningen. Information om rapportering och elektroniskt rapporteringsformulär finns på LäkeMedelsverkets webbplats.

Relaterade dokument och länkar

Folkhälsomyndigheten

- [Rekommendationer om vaccination mot covid-19](#)
- [Vägledning och fördjupad information om vaccination mot covid-19](#)
- [Information om covid-19-vaccin till personer med nedsatt immunförsvar](#)

Region Kalmar län

- Säsongsinformation – vaccination mot influensa och covid-19 2026/2027
- Samtalsstöd - vaccination mot influensa och covid-19
- Generellt direktiv för vaccination mot covid-19
- [Riktlinje för LäkeMedelshantering - ordination och dokumentation av vaccination](#)
- [Vaccination vid behandling med antikoagulantia](#)

Övrigt

- [LäkeMedelverkets biverkningsrapportering för hälso- och sjukvårdspersonal](#)
- [SOSFS 1999:26](#) – Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om att förebygga och ha beredskap för att behandla vissa överkänslighetsreaktioner.
- [Svenska Barnläkarföreningens rekommendation avseende vaccination mot covid-19 för särskilda grupper av barn från 5 års ålder](#)

Ändringshistorik

Datum	Ändring	Utförd av
2026-10-09	2026:1 Omfattande revidering	LLS
2025-09-18	Uppdatering enligt Folkhälsomyndighetens rekommendation. En dos årligen, ändrade åldersgränser, gravida omfattas inte.	LLS, ML
2025-03-12	Smärre justeringar och förtydliganden.	Lisa Labbé Sandelin, Mathias Landerdahl
2024-09-12	Omfattande revidering baserad på Folkhälsomyndighetens uppdaterade dokument.	Lisa Labbé Sandelin, Mathias Landerdahl
2023-10-10	Uppdaterad utifrån gällande rekommendationer from 1 oktober 2023.	Mathias Landerdahl Marie Ragnarsson Lisa Labbé Sandelin